

Un banc 'sui generis'

A la congelació de la sang i de la medul·la òssia que es realitza al Centre de Transfusions de València, cal afegir-hi una nova especialitat: la conservació a baixa temperatura de la pell i els ossos.

Judit Izquierdo

Durant alguns anys, el doctor Vicent Miravet i el seu equip d'especialistes han utilitzat pell liofilitzada de porc i en algunes ocasions de cadàver, per a cobrir les ferides dels cremats greus. El 1986, Miravet i Miravet júnior començaren a treballar en el cultiu de la pell *in vitro*. Tres anys després, el Centre de Transfusions de València, dependent del Servei Valencià de Salut aprofita aquests avanços dels doctors Miravet i crea el primer banc de pell i ossos de l'estat espanyol.

«Fins avui —explica José Montoro, director— al Centre de Transfusions es congelava sang i medul·la òssia. A partir d'ara, i gràcies a les noves instal·lacions, 500 metres d'obra amb un pressupost de 35 milions de pessetes, podrem conservar pell i ossos a baixa temperatura. D'aquesta manera s'amplia el ventall terapèutic de la biopreservació del País Valencià.» Les distintes especialitats d'aquest centre estaran destinades a donar un servei a tots els hospitals de València, segons ha informat a EL TEMPS José Montoro; si bé no es descarta la possibilitat d'oferir aquests serveis a altres centres sanitaris fora de l'àmbit autonòmic que ho necessiten.

La primera fase del Centre de Transfusions valencià inclou tota la infraestructura de congelació de la sang i de la medul·la òssia, és a dir, els aparells, els mitjans tècnics i els recursos humans. La caducitat de la sang obliga a congelar-la

en hidrogen líquid a uns 180°. Per la seua part, la congelació de la medul·la òssia ha obert una esperança a València en la curació del càncer, una malaltia irreversiblement mortal fins ara. La planificació sanitària de la Conselleria i del Servei Valencià de Salut —diu el doctor Montoro— és d'ampliar, en una segona fase, la infraestructura del centre a altres camps. Facetes com ara el banc de pell i ossos i la creació d'un centre d'estudis immunològics

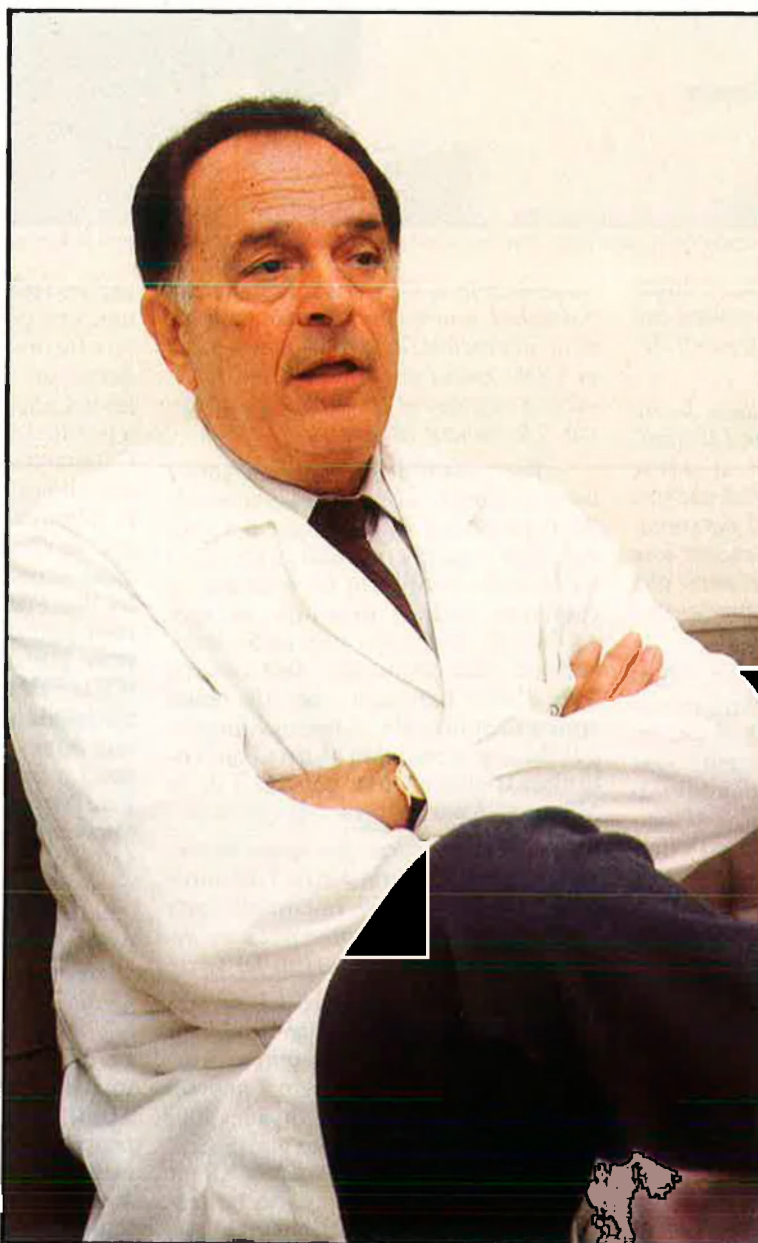
de detecció d'anticossos estranys en la sang. El que pretenem és crear una estructura unificada amb un nivell tecnològic tan competitiu com l'existent en qualsevol centre europeu d'aquestes característiques.

Fer pell

«Quan arribà a l'estat espanyol la importació de pell de porc americana per tapar les grans ferides —conta M. Miravet—, acudí a La Fe, de València, un representant amb la intenció de vendre'ns un petit flascó d'aquest tipus de pell que aleshores costava unes 10.000 pessetes... No el vam comprar perquè nosaltres ja estàvem realitzant implantacions amb la pell dels porcs que ens proporcionaven en la cuina de l'hospital.»

Aquest fet anecdòtic demostra les condicions en què ha estat treballant el gabinet de metges del doctor Miravet, en la implantació de pell, durant anys. Amb les 2.000 pts. escasses que costava aquest animal, aquests especialistes cobrien de pell els cremats i els altres pacients que, per raó de les característiques de la seua malaltia, necessitaven pell. «Som el primer centre sanitari de l'estat espanyol —diu Miravet— que ha fet servir pell de cadàver liofilitzada, és a dir, pell dissecada de porc, i en alguns casos pell dels familiars del pacient.»

Això no obstant, de fa tres anys, aquest equip d'especialistes ha estat treballant en el cultiu de la pell *in vitro* i ha aconseguit làmines de pell de fins a 600 cm². «El procés —segons el doctor Miravet— no és tan aparatós com sembla. En

Vicent Miravet.

A l'esquerra, congelador programador, controla la temperatura. A la dreta, tanc de nitrogen líquid, s'utilitza per a conservar les medul·les.

A l'esquerra, càmera de flux laminat, crea un ambient estèril. A la dreta, separador de cèl·lules, purifica les cèl·lules congelades

realitat, el que fem és crear un òrgan a partir d'una cèl·lula anomenada cetrinòcit, que en sembrar-la en un medi adequat, forma una colònia que comença a reproduir-se. A partir d'aquí, creem les làmines de pell que posteriorment implantem als pacients.»

La diferència entre l'aplicació de pell *in vitro* i pell liofilitzada és —en opinió de Miravet— considerable. La liofilitzada l'únic que fa és tancar la ferida. Això no obstant, la pell *in vitro* s'adapta perfectament al pacient. «L'únic inconvenient —afegeix aquest especialista— és que té un altre aspecte, és un to més clara que la resta de pell del malalt.»

La congelació

El pas següent a la creació de les làmines de pell és la congelació per a la posterior implantació. Fins ara, l'equip del doctor Miravet ha estat tre-

ballant en aquest procés en unes condicions provisionals. És a dir, el banc de pell que tenien instal·lat a La Fe no estava reconegut oficialment. A partir d'ara aquest banc particular és oficial, s'ampliarà i estarà ubicat en el centre de transfusions. «En aquest sentit —diu Miravet— el Servei Valencià de Salut ens ha donat un suport sense límits.»

La seguretat, però, que proporciona al ciutadà de peu l'emmagatzemament i la congelació d'ossos, medul·la, etc., no és l'únic avantatge. En opinió del nou director mèdic de La Fe, José Antonio Aznar, el fet d'ubicar tota la tecnologia sanitària del País Valencià en un únic centre evitarà una concentració de recursos en els hospitals i afavorirà l'espai i l'assistència al pacient. «La conseqüència immediata que es desprèn d'aquesta concentració tecnològica en un únic centre referencial,

Centre de Transfusions, és la descongestió dels centres sanitaris valencians, actualment col·lapsats», diu J. A. Aznar.

«Estic convençut —afegeix— que si traiem aquesta tecnologia dels grans hospitals, hi haurà més espai per al pacient; si no, correm el perill de tenir centres sanitaris amb tecnologia punta, ens oblidarem d'una cosa tan essencial com és l'espai que demana el malalt.»

El Centre Autòmic de Transfusions de València és l'únic projecte autòmic, no uniprovincial, d'aquest tipus que funciona a l'estat espanyol des de 1985, en aquests anys de vida ha vist incrementades les donacions de sang en un 25 per cent. Amb l'ampliació, aquest centre disposarà d'un banc de pell i ossos oficial, experiència pilot fins ara en tota la Península. □